

RESPONSABILITAT PATRIMONIAL DE L'ADMINISTRACIÓ, PÈRDUA D'APROFIATMENT FORESTAL I DRETS DELS REGANTS

La Responsabilitat Patrimonial de l'Administració envers la pèrdua del dret als aprofitaments agrícoles o forestals per part dels particulars:

- **El cas de La Mata de València d'Àneu.**
- **La possibilitat d'aplicar-ho als Regants del Canal Segarra-Garrigues a qui se'ls ha exclòs del dret a regar.**

Una recent sentència del Tribunal Superior de Justícia de Catalunya, de data 10 de març de 2014, declara la procedència d'indemnitzar als veïns de l'Ajuntament d'Alt Àneu, per part del llavors Departament de Medi Ambient —avui Territori i Sostenibilitat—, per la pèrdua del dret d'aprofitament forestal de la forest anomenada “La Mata de València d'Àneu”. Concretament aquest dret suposava pels veïns del poble percebre l'import de tres quartes parts de la venda de la fusta i carbons extreta de dit bosc. Aprofitament degudament inscrit i autoritzat inicialment per la mateixa Administració.

Aquesta resolució judicial segueix el mateix plantejament i resultat d'una sentència precedent del mateix Tribunal, dictada el 24 de febrer de 2006, i referida al mateix supòsit, però per a períodes de temps diferents. Aquesta també obliga a indemnitzar als afectats per no poder percebre els referits ingressos per una limitació imposada administrativament.

La doctrina que estableix queda fonamentada en la figura jurídica plenament consolidada de la responsabilitat patrimonial de l'Administració —article 139 de la Llei estatal 30/1992, article 106.2 de la Constitució i Reial Decret 429/1993. En aquest cas donat que el demandant —en aquest cas l'Ajuntament en representació dels veïns afectats— no va poder dur a terme l'aprofitament forestal d'una finca a resultes que se li va suspendre, administrativament, la redacció i aprovació del corresponent Pla Tècnic de Gestió Forestal. Per tant, cal indemnitzar-lo.

Tot i que la defensa principal de l'Administració és que la mesura venia imposada per la Llei 22/1990, la qual exigia prèviament l'aprovació d'un Pla de gestió d'usos i gestió.



Riu de Cabanes al seu pas pel bosc de la Mata de València d'Àneu

Pla, però, que no es va aprovar fins al 1993, amb el Decret 82/1993 —derogat després pel Decret 39/2003. Aquest Pla permetia els aprofitaments forestals en les zones perifèriques de protecció del Parc Nacional d'Aigüestortes i estany de Sant Maurici, sempre que constessin en Programes d'ordenació d'usos i aprofitaments. Programes que servien per a garantir la conservació dels valors naturals del Parc Nacional. Documents aquests que els havia de redactar i aprovar l'Administració demandada en el termini de dos anys.

El Programa d'Ordenació Forestal no es va aprovar fins el març de 2011 —sis anys després de quan pertocava. I dins el seu contingut, prohibia tot aprofitament forestal a “La Mata de València d'Àneu” donat que quedava dins la zona de protecció del Parc Nacional. Per tant, des d'aquell moment quedava clar que perdien tot aprofitament forestal. Però fins llavors l'Ajuntament demanava, i va aconseguir-ho judicialment, que se'l indemnitzés pels anys anteriors, durant els quals no va poder executar els aprofitaments projectats per que l'Administració suspengué l'autorització amb l'argument que estava redactant el Programa. La defensa de l'Administració fou que el retard en l'aprovació del Programa es donà per la dificultat i complexitat per redactar la disposició normativa. Justificació que el Tribunal no accepta de cap manera per entendre-la sense fonament.

A la vista dels fets, el Tribunal Superior de Justícia de Catalunya disposa que es donen els condicionants per a que sigui aplicable la responsabilitat patrimonial de l'Administració. Concretament:

- El particular sofreix un dany o perjudici efectiu, econòmic avaluable i individualitzat en una persona o grup de persones.
- No existeix una causa major que justifiqui el haver de suportar el dany.
- La lesió és imputable a l'Administració i com a conseqüència del funcionament normal o anormal dels serveis públics.
- Existeix una relació de causa efecte entre el funcionament del servei i la lesió.

Conseqüentment, el TSJC falla que cal indemnitzar als veïns d'Alt Àneu per tots els anys que no han pogut extreure la fusta corresponent, en vistes al retard en l'aprovació del Programa d'Ordenació Forestal.

Des de l'INSTITUT AGRÍCOLA pensem que aquest és un clar exemple i prova que demostra que, malauradament, la mala actuació o la inactivitat de la pròpia Administració, provoca danys i perjudicis a les activitats econòmiques i a les explotacions agràries. I que després d'anys de recursos i conteses judicials, al final la justícia s'aplica amb contundència. No s'hauria d'arribar a aquests extrems, que comporten temps, despeses econòmiques i desgast en la moral dels ciutadans. Però entenem que la defensa del patrimoni empresarial s'ho val.

El cas dels propietaris de finques incloses a les zones ZEPA del Canal SEGARRA-GARRIGUES

Com portem dit des de fa temps, no trobem del tot just ni lloable que una part important de la superfície que inicialment estava projectada per a ser regable amb el canal Segarra-Garrigues, ara deixi de ser-ho. Entenem, com reiterem repetidament, que una mala gestió en la implantació de la Xarxa Natura 2000 per part del Govern, ha fet que una de les "joies de la Corona" de la modernització de l'agricultura lleidatana, i, per què no, catalana, hagi caigut en desgràcia.

Desaprofitar tots els recursos humans, tècnics i econòmics que s'hi han abocat, i els que queden encara per fer-ho, per que unes terres es quedin sense poder regar, o amb un abastament del tot escapçat, no té sentit. En boca de tots, polítics inclosos, hi ha termes com la sobirania alimentària o l'auto abastament d'aliments. Però si una infraestructura de regadiu no s'usa per a això, significa que hi ha quelcom de base que no concorda.

Per tant, des de l'INSTITUT AGRÍCOLA ens plantegem endegar l'exigència de la corresponent responsabilitat patrimonial de l'Administració envers aquells propietaris o explotacions agràries que inicialment estaven incloses dins l'àmbit de implantació del canal Segarra-Garrigues i que després, per una decisió individual d'aquella, ara, un cop aprovat el Pla de Gestió, no rebran aigua de reg.

Perquè tot i que existeixen uns ajuts específics per als conreus de secà inclosos dins les àrees protegides per a les aus (ZEPA), el seu import —165 euros per hectàrea— **no compensa, ni de bon tros, la diferència de rendibilitat econòmica i productivitat entre un conreu de regadiu i un de secà.**

Potser en la nostra cultura, a diferència de l'americana, no estem massa acostumats a demanar responsabilitats per danys i perjudicis a l'Administració. Però ja va essent hora que algú respongui i pagui pel desgavell del canal Segarra-Garrigues. Com sabeu, ningú ens privarà d'exercir els nostres drets, i us animem a que també ho feu. Per justícia social i econòmica.

